

Koordinacijska odbora za pridobivanje mladih v vojaške šole pri predsedstvu Občinske konference SZDL Ljubljana-Siška in MK SZDL, sta s sodelovanjem radia »Glas Ljubljane« pripravila nadvse zanimiv razgovor z mladimi osnovnih šol na območju občine Ljubljana-Siška, o vojaških poklicih. V razgovoru so sodelovali tudi aktivni častniki vojašnice »Boris Kidrič« iz Sentvidna in dijaki vojaške gimnazije Franc Rozman-Stane iz Ljubljane. Razgovor je povezoval novinar »Radia glas Ljubljane« tov. Jože Logar. Mladi 7. in 8. razredov osnovnih šol so zvedeli vrsto zanimivosti o vojaških poklicih, tako da jim prav gotovo vojaški poklic ni več tako tuj, kot do nedavna. Zanesljivo bodo med njimi tudi bodoči častniki naše armade.

(Foto: F. Rozman)

KAJ VEŠ O PROMETU

Na občinskem tekmovanju »Kaj veš o prometu«, ki je bilo na osnovni šoli Zvonka Runka, je med tekmovalci iz večine naših osnovnih šol zmagal Marko Bukilica iz osnovne šole Hinko Smrekar.

DELEGATSKI ŽAROMET

Samoupravni nadzor v zakonu in v praksi

Ko je bil pred dobrimi šestimi leti sprejet zakon o združenem delu, smo se prvič srečali tudi s pojmom »samoupravna delavska kontrola«. Mnogi si zmotno razlagajo, da je to povsem nova oblika nadzora izven samoupravnega sistema, v resnici pa je stara toliko kot razvojna pot našega samoupravljanja. S svojimi zametki, čeprav neinstitucionalizirana, sega celo v čas ustanavljanja prvih delavskih svetov. Čeprav izrecno ni imenovana s tem terminom, je vendarle vsebinsko zajeta in uzakonjena že s prvim zakonom o delavskih svetih. Po tem zakonu so delavski sveti opravljali istočasno tako upravljalško kot tudi nadzorno funkcijo.

Od takrat se je z razvojem in poglobljanjem samoupravljanja v enakem razmerju širil tudi obseg samoupravnega nadzora, dokler ni bil končno s sprejetim zakonom o združenem delu verificiran v obliki samoupravne delavske kontrole. Njen pomen še danes mnogokje napačno zamenjujejo z organom samoupravne delavske kontrole, dejansko pa je le sestavni del celotnega samoupravnega sistema, ki jo izvajajo vsi samoupravljalci neposredno prek zborov delavcev ter drugih oblik, po organih samoupravljanja in posebnih organih samoupravne delavske kontrole.

Organ samoupravne delavske kontrole je torej izvajalec samoupravnega nadzora v imenu vseh samoupravljalcev. Nezadostno poznavanje načel samoupravnega nadzora in njegovega izvajanja se zato zelo pogosto odraža tudi pri rabi terminov v splošnih samoupravnih aktih organizacij združenega dela. Njihova določila o oblikovanju in delovanju samoupravne delavske kontrole se zamenjujejo z njenimi organi in obratno. Zaradi tega so določila največkrat meglena, posplošena, nejasno opredeljena, kar jim jemlje učinkovitost in jih dela neobvezne. Zvodenela opredelitev pa pomeni izgubljanje avtoritete samoupravne delavske kontrole in njenih organov.

Po drugi strani pa se pojavljajo neredko tudi drugačna pojmovanja, češ da je ta organ nad samoupravnimi organi kot nekakšna »šiba božja«, kar je docela zgrešeno. Zato je potrebno posebno poudariti, da organ samoupravne delavske kontrole ne more o ničemer odločati. Njegovo vlogo opredeljuje vsebina dela skladno z določili samoupravnih aktov. Funkcija tega organa je predvsem v tem, da ugotavlja, opozarja ter zahteva ukrepe za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti. V samoupravnih aktih je treba zato točno opredeliti način njegovega delovanja in uveljavljanja pravic glede dostopa do podatkov.

ORGAN SAMOUPRAVNEGA NADZORA JE SAMOSTOJEN PRI SVOJEM DELU

Kako samoupravljalci uresničujejo samoupravno delavsko kontrolo, smo omenili že prej. Zato se zadržimo ob njenem organu. Njegovo delo je javno in pri tem je samostojen. Njegova samostojnost se med drugim izraža v pravici, da se samoiniciativno odloča za nadzore vseh oblik stanja in poslovanja v TOZD, za kar ima pravico angažiranja strokovnjakov in služb iz OZD ali izven nje, za kar mu morajo biti dostopni in na razpolago vsi dokumenti. O svojem delu redno obvešča delavce na zborih in na druge načine, seveda je razumljivo, da o njem obvešča tudi samoupravne organe, zlasti delavski svet.

Njegova pravica obsega ravno tako kontrolo, kako se uresničujejo pravice in dolžnosti delavcev z določili samoupravnih aktov. Organ nadalje izvaja kontrolo uresničevanja obveznosti samoupravnih organov nad tem, kako izvajajo svoje dolžnosti, določene s splošnimi akti. Pri tem je zlasti pozoren na izvajanje sprejetih sklepov samoupravnih or-

ganov in kako sami opravljajo nadzor nad njihovim izvajanjem.

Brez dvoma je preverjanje smotrnosti uporabe družbenih sredstev ena najpomembnejših dolžnosti oziroma pravic tega organa. To toliko bolj v sedanjem času, ko smo v fazi vsestranskih naporov za ustališev gospodarstva. Sem vsekakor sodi preverjanje ekonomske smotrnosti poslovnih in naložbenih odločitev, preverjanje gospodarjenja s primerjavo kazalcev gospodarjenja iz 140. člena zakona o združenem delu in preverjanje doseženih planov ustvarjanja celotnega prihodka na podlagi periodičnih obračunov in zaključnih računov.

Organ samoupravne delavske kontrole ob ugotavljanju nepravilnosti in pomanjkljivosti ukrepa tako, da obvesti poslovodni organ, organe samoupravljanja, kakor tudi sindikalno organizacijo. V kolikor ti ne ukrenejo ničesar, organ delavske kontrole o tem seznani delavce in hkrati družbenega pravobranilca samoupravljanja. Od organov istočasno zahteva, da ga obveste o sprejetih ukrepih. Sicer pa ta in druga vprašanja podrobno ureja republiški zakon, ki je stopil v veljavo že lani in bi morali biti takrat z njim usklajeni vsi samoupravni akti. Izkušnje so pokazale, da so to storili malokje, kar navaja za zaključek, da ga še niso niti prebrali in ne vedo, da predvideva ostre sankcije. Za njegovo izvajanje in uresničevanje so se zavzeli zlasti sindikati. Zato bi bilo prav, da njihove osnovne organizacije skupaj s samoupravnimi organi nemudoma preverijo skladnost splošnih samoupravnih aktov z njegovimi določili in zahtevajo uresničevanje njegovih načel.

I. Osolnik

Nova osnovna šola v KS Dravlj

Šole „dohitevajo“ soseske

V šolskem letu 1979/1980 je vključen v enajstih osnovnih šolah, dveh centralnih in štiri podružničnih šolah šišenske občine 9.001 učenec. Največ učencev in učnih oddelkov imata osnovni šoli Veljka Vlahoviča in Valentina Vodnika.

Celodnevno šolo od prvega do osmega razreda imata osnovni šoli Stane Kosec s 425 učencev in Tine Rožanc z 296 učenci. Osnovna šola Alojza Kebeta pa vključuje v celodnevno šolo 228 učencev od prvega do četrtega razreda.

Število šoloobveznih otrok stalno narašča, še posebno v območjih intenzivne stanovanjske gradnje. Nove šole težko sledijo temu hitremu naraščanju. V zadnjih desetih letih se je v Šiški povečalo število učencev od 6.523 na 9.001. Do leta 1985 bo število šoloobveznih otrok večje za nadaljnjih 1.200 do 1.400 učencev.

Medtem ko je s hitro stanovanjsko gradnjo v krajevnih skupnostih Dravljje, Bratov Babnik in Dolomitskega okruga naraslo število šoloobveznih otrok, pa še nimajo svoje šole. Letos bo v krajevni skupnosti Dravljje odprta nova šola s 24 učilnicami za okrog 800 do 900 učencev. Šola bo imela tudi veliko in malo telovadnico ter kuhinjo z zmogljivostjo 1.020 otrok.

Iz sredstev II. samoprispevka in z delnim sofinanciranjem mestne izobraževalne skupnosti bodo zgradili 18 učilnic, kuhinjo sofinancira mestna skupnost otroškega varstva, skupščina občine Ljubljana-Siška pa še 6 učilnic in povečanje skupnih prostorov.